

11466

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **24.04.2024**

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

Fransız sermayeli Mersen Grup'un savunma sanayii için elektrikli motor kömürü üreten Gebze'deki fabrikasında çalışan işçiler, sendika ve toplu sözleşme hakları için iki yıldır mücadele ediyor. Yaklaşık 60 işçinin çalıştığı Mersen'de işçiler, Birleşik Metal-İş sendikasında örgütlenmiş ve sendika Ekim 2022'de Bakanlıktan çoğunluk tespitini almıştı. Mersen yönetiminin yetkiye itirazıyla devam eden hukuksal sürecin işçilerin lehine sonuçlanmasına rağmen; yasal toplu sözleşme sürecinin başladığı Mersen fabrikasında işveren, toplu sözleşme masasına oturmaya reddetmiştir. Hukuki sürecin devam ettiği iki yıl boyunca işçiler sendikadan istifaya zorlanmış, işçileri yıldırma üzere baskılar artırılmış, son olarak da arabuluculuk sürecinde "Sendikadan vazgeçin, sendika buraya asla giremez, devlet bizim arkamızda" gibi söylemlerle işçiler tehdit edilmiş ve 4 sendika üyesi işçi işten çıkarılmıştır.

Dünya çapında 33 ülkede 50'den fazla üretim tesisi bulunan Fransız şirketi Mersen'in Gebze fabrikasında çalışan işçiler; hayat pahalılığı, enflasyon ve sefalet ücretleri ile yaşam kavgası verirken; Mersen'in bir yılda TL bazında net kâr artışı yüzde 78'e ulaşmıştır. Daha iyi çalışma koşulları ve insanca yaşanacak bir ücret talebi ile birleşerek sendikalaşan işçilerin fabrika yönetimi eliyle taleplerinin bastırılması, işçi sınıfının grev ve TİS hakkına da saldırı teşkil edecek anayasal bir suç niteliğindedir. Elbette, Mersen fabrikasında çalışan işçilerin anayasal bir hak olan toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme yapma hakkının yok sayılması münferit bir olay değildir. Anayasal bir hak olan Sendikalaşma ve Toplu Sözleşme Hakkı'na rağmen birçok işyeri ve fabrikada sendikalaşan işçiler üzerinde baskılar kurularak işçiler istifaya zorlanmakta ve sendikal faaliyet yürüten işçiler baskı ve mobbinge maruz kalmaktadır. Ayrıca, işverene tanınan yetki itirazlarıyla devam eden uzun hukuki süreçler ve bu süreçte fabrika yönetimlerinin işçilere yönelik yıldırıcı fiilleri de örgütlenmenin önünde bir engel haline gelmiştir.

Bu Bağlamda;

Sendikal örgütlenme ve yetki davaları sürecinde işçilerin karşısına çıkarılan ve fiilen örgütlenmelerini engelleyen düzenleme ve uygulamalara dönük olarak Mersen Grup'un Gebze'deki fabrikası hakkında bir inceleme başlatılmış mıdır?

1. Toplu İş Sözleşmesi yapma hakkına dayanarak Mersen patronunun toplu iş sözleşmesi masasına gelmesini talep eden işçilerden 4'ü iş kanununun 25/2 maddesiyle işten çıkarılmıştır. Bakanlığınıza bağlı müfettişler işverenin tek taraflı bildirimi ile tazminatsız işten çıkarmaya yol açan işten çıkış kodlarının kullanımını denetlemişler midir? Eğer denetleme yapıldıysa hukuka uygun olmayan işten çıkış kodlarının kullanılmasına dair ilgili işyerine cezai bir yaptırımda bulunulmuş mudur?
2. Mersen fabrikasında Birleşik Metal- İş sendikasına üye işçi sayısı, greve çıkan işçi sayısı ve grevin ilan edildiği tarihin bilgisi Bakanlığınızda mevcuttur. Bakanlığınız sendikal faaliyet ve grev hakkını engellemeye çalışan Mersen patron ve yöneticileri hakkında bir yaptırım uygulayacak mıdır? İşçilerin anayasal hakkını kullanabilmeleri hakkında ne gibi adımlar atılacaktır?
3. İşten ayrılış bildirgelerinde başvuru alan İş Kanunu'nun 25/II. maddesine denk gelen 42-50 arasındaki çıkış kodları, işçilerin her türlü yasal hakkını kullanmasının ve kapitalistlerin işten atma konusunda her türlü keyfi uygulamasının dayanağı haline gelmiştir. Bunun sayısız örneği yaşanmaya devam etmektedir. Bakanlığınız on binlerce işçiyi ekmeginden eden bu düzenlemeyi kaldırıp, yerine iş güvencesini teminat altına alacak bir düzenleme yapmayı ne zaman gündemine alacaktır?
4. Mersen Grup'un internet sitesinde yayınladığı *Mesleki Etik Kuralları* rehberinde, "Örgütlenme özgürlüğü ve toplu iş görüşmeleri hakkının etkin biçimde tanınmalıdır" ifadesi özellikle göze çarpmaktadır. Uluslararası sözleşmeleri ve anayasal bir hak olan sendikal hak ve özgürlükleri yok sayan, işçilerin anayasal hakkını kendisinin bir lütfuymuş gibi sunan Mersen yönetimi, bunu bile ayaklar altına almaktan çekinmemektedir. Mersen patronu bu cesareti nereden almaktadır?